

Az angol nyelvű szakok kevert módú oktatása 2020. őszén

2020-07-20.

Horváth András, minőségügyi rektorhelyettes

A kevert oktatási mód oka

A Covid-19 helyzet pontos alakulása nem látható előre, de gyakorlatilag biztos, hogy sok országból nem utazhatnak ide a diákok szeptemberre. Eközben valószínűleg az Egyetem nem lesz zárva, azaz a magyar és a közeli, „zöld” országokból érkező hallgatók itt lesznek a kampuszon. Akik itt vannak, azoknak célszerűbb, hatékonyabb és jobb minőségű a hagyományos, jelenléti oktatás.

Ezért az angol nyelvű szakokon úgy készülünk, hogy:

1. az órákat megtartjuk a jelen levőknek („jelenléti oktatás”);
2. az órákról felvételt készítünk, amit a távol rekedteknek elérhetővé teszünk („távoktatás”);
3. pontosan vezetjük a tárgy Moodle-oldalát, ahova hétről-hétre feltesszük a tanult tananyagot (táv- és jelenléti oktatásban is fontos).

Ahhoz képest, amikor csak a jelenléti oktatás zajlik, ez plusz munka, de megfelelő módszerrel ennek mértéke kordában tartható. Később pedig sok haszon származik belőle.

A Moodle-oldal tartalma

Tavasszal már mindenki megismerkedett a Moodle-rendszerrel. Ez alapvetően bevált, ezért erre alapozunk.

A következőkben egy hagyományos tantárgyra vonatkozó ajánlásokat írjuk le. Egy önálló munkára épülő, projekt-tárgy vagy egy labor lebonyolítása természetesen más, de az órák nagy részére közvetlenül alkalmazhatók az itt leírtak.

A tárgyak két csoportját érdemes itt megkülönböztetni:

- **„A típus”:** a tárgyhoz van olyan, mindenki számára elérhető szakirodalom (könyv, egyetemi jegyzet), mely a részleteket is tartalmazza. Ideális esetben ez egy vagy két, szabad elérésű digitális könyv, de lehet olyan alapmű is, mely feltehetően a hallgatónak otthon elérhető könyvtárában is megvan.
- **„B típus”:** a tárgyhoz nincs ilyen szakirodalom. A részletek vagy nagy számú forrásban érhetők el, vagy csak olyan könyvekben, melyhez való hozzáférésben nem lehetünk biztosak, ezért az előadásra kell építeni a részletek elsajátításában.

Minden tárgy Moodle-oldalának tartalmaznia kell a következőket:

1. Kötelező irodalom: „A típus” esetén egyértelmű a helyzet. „B típus”-nál is hasznos lehet néhány forrást megadni, de itt a tanórák anyagára kell jobban építeni.
2. Tantárgyi követelmények: Az aláírás megszerzésének, vizsgának módszerei, ponthatárai.
3. Óravázlatok: (prezentációk)
 - Téma leírás: (mindegyik típusnál):
 - Minden új tananyagrészt, alfejezet elején a pontos tartalom megadása egy felsorolás formájában.
 - A kapcsolódó szakirodalom részek pontos definiálása. (Nemcsak fejezetszinten, hanem oldal pontosan lehessen tudni, mi az, ami a kurzushoz tartozik, mi nem.)
 - Tananyag:
 - „A típus”: A tananyag vázlata, főbb gondolatai, ábrái, egyenletei.

- „B típus”: Logikailag kerek leírás.
- 4. Videó/audió segédanyagok:
 - Téma leírás magyarázatok: A 2. pontbeli téma-leírásokhoz fűzött kommentárok, motiváció, tanulási cél kijelölése. Jó módszer lehet a tanóra videó-felvételéből venni a megfelelő részt.
 - A tananyag magyarázata.
 - „A típus”: Elegendő a kulcsfontosságú, nehezebb részek elmagyarázása videón. (Lehetnek az élő előadás felvett részei.)
 - „B típus”: Teljes előadás-videók vagy külön felvett hangalámondásos prezentációk.
- 5. Gyakorló feladatok, minta-kérdések: Ezek pontosan olyan jellegűek legyenek, mint amiket a számonkérésekkor (félévközi zh, vizsga, ...) fogunk kérdezni tőlük. Ez nem jelenti, hogy csak ezeket kérdezhetjük, de a témakört, komplexitást, nyelvezetet határozzák meg pontosan. A gyakorló feladatok egy részéhez adjunk meg olyan részletességű megoldást is, amelyet elvárunk a számonkérésben. „A típus” esetén ez lehet feladatszámok kijelölése a szakirodalomból.
- 6. Online konzultáció adatai: Minden kurzushoz legalább heti 2 online konzultációs lehetőség megadása. Ezek ideje a kurzust felvett hallgatók időzónáihoz alkalmazkodjon. Szoftver: egyetemi GoogleMeet, hogy ne sokféle platformot kelljen a diákoknak használni. (Nagyon indokolt esetben használjunk csak mást!)
- 7. Fórum: A Moodle lehetőségeit kihasználva definiáljunk fórumot a többirányú kommunikáció biztosítására.
- 8. Az oktató email címe. Bár jobb, ha a fórumon kérdeznek, legyen direkt elérhetőség is.

A Moodle-oldalra felkerülő anyagok ütemezése:

- Első kontakt óra kezdetéig: Kötelező irodalom, tantárgyi követelmények, online konzultáció adatai, fórum, oktató email címe.
- Hétről-hétre (max 1 hét késéssel): óravázlatok, videó/audió segédanyagok.
- Számonkérések (zh, vizsgaidőszak) előtt 1 héttel: gyakorló feladatok, minta kérdések.

A heti ütemezés fontos, hogy a távoli hallgató tudja, milyen adagokban kell foglalkoznia az anyaggal, ne hirtelen zúduljon rá egy nagy mennyiségű tanulni való.

Módszertani támogatás

- A tavasszal megszokott Moodle-támogatást az EIK tagjai továbbra is biztosítják.
- Több új kamera beszerzése van folyamatban, melyekkel számítógép nélkül is lehetőség lesz könnyen felvenni az előadásokat. A kamerák használatáról rövid útmutató készül majd.
- Nyelvi lektorálási, tanácsadás támogatás: Tervben van, hogy az INOK munkatársaitól prezentáció-lektorálást, előadás-anyagok alapján gyakori hibákkal kapcsolatos ajánlásokat kapjanak az oktatók, előzetes egyeztetés alapján.

Mennyi energiába kerül ez?

Alap: az órát normál esetben is meg kell tartani, arra készülni kell, prezentációt kell írni, konzultációt tartani, emailekre válaszolni stb.

Ehhez képest a plusz energia:

- A Moodle-lap karbantartása: kezdeti feltöltés, hétről hétre az új anyagrészek megadása, gyakorló feladatok feltöltése.
- Videó/audió anyagok előállítása: (egyéni döntés alapján)
 - Minimális munka: az előadások felvétele, a felvételek közzététele vágatlanul. (Hátrány: hibák maradhatnak az anyagban.)

- Kicsit több munka: hangalámondásos videók készítése. (Hátrány: plusz idő.)
- Sok munka: az előadás-videók átnézése, hibás részek kivágása, újra felvétele. (Hátrány: sok plusz idő.)

Várható haszon

Azonnali haszon:

- A Covid-19 ellenére lebonyolított oktatás, magyar hallgatói létszám csökkenés ellensúlyozása.
- A hallgatók több, jobban definiált anyagból készülhetnek, feltehetően jobb eredményt érnek el.
- Mélyebb tudás érhető el, ha nem a technikai problémákkal megy el az idő.

Jövőbeli haszon:

- Nagyobb vonzerő a következő évekre.
- A most kidolgozott anyagok jövőre minimális plusz energiával felhasználhatók.
- Egy év múlva a Moodle-lapokat csak kicsit aktualizálni kell.
- Előkészület egy-egy kurzus, később akár egy szak teljes online üzemmódra állítására.

Felmerülő kérdések és válaszok

1. *Miért nem online-óratartás (streamelés) javasolt?*
Mert valószínűleg nagyok az időzóna-különbségek és azt is nehéz garantálni, hogy a távoli hallgató épp akkor érjen rá az órahallgatásra, amikor előírjuk.
2. *Miért az ajánlás, hogy a GoogleMeet-hez ragaszkodjunk?*
Mert, a hallgatók a tavaszi félévben felpanaszolták, hogy zavarta őket, hogy nagyon sokféle platformot kellett használniuk. Persze, ha valamit tényleg nem tud a GoogleMeet, akkor használjunk mondjuk Zoom-ot, de ehhez az Egyetem nem nyújt támogatást.
3. *Mi lesz az elkészült videók copyright-ja?*
A szerzői jogok megmaradnak a készítőnél, de az Egyetem megkapja felhasználási jogokat. Ennek részletei tisztázás alatt állnak.
4. *Hova tegyük fel a videókat?*
Kidolgozás alatt. Valószínű megoldás: zárt YouTube csatorna, amit csak a hallgatóink és oktatóink láthatnak. (Valószínűleg eleinte nem lesznek annyira profik és hibamentesek az anyagok, hogy a nagy nyilvánosságot érdemes lenne vállalni.)
5. *Mi lesz a számonkéréssel?*
A jelen levő hallgatókat a hagyományos módon kezelhetjük. A távollevőkkel a tárgyhoz alkalmazkodva tudunk számonkéréseket lebonyolítani. Mivel nem nagy létszámokról van szó, ezért a táv-felügyelettel íratott zh (elektronikus vagy papíros) és az abba való szóbeli belekérdezés megoldhatónak tűnik. Mindenképp ügyelni kell a hitelességre, így valamiféle kontroll szükséges.

Hasznos tippek

1. Érdemes ingyenes, jogtiszta használható szakirodalmak után keresni az interneten. Pl. a <https://openstax.org> helyről rengeteg jó tankönyv tölthető le.
2. A szövegszerkesztők helyesírás-ellenőrzőjénél sokkal intelligensebb rendszer érhető el itt: <https://grammarly.com/> Az ingyenes verzió is sokat tud, van belőle böngészőbe épülő verzió, amivel az emaileket is lehet ellenőrizni. Az előfizetés sem túl drága, és az még stilisztikai javításokat is ad.